

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15005233	Agra do Orzán	Coruña (A)	2024/2025

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
AFD	Actividades físicas e deportivas	CSAFD01	Ensinanza e animación sociodeportiva	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesiões semanais	Horas anuais	Sesiões anuais
MP1140	Actividades físicodeportivas de equipo	2024/2025	8	140	168
MP1140_13	Voleibol	2024/2025	8	35	42
MP1140_23	Baloncesto	2024/2025	8	35	42
MP1140_33	Outras actividades físico-deportivas de equipo de invasión	2024/2025	8	70	84

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	DIEGO TABOADA LESTA, SERGIO PENA ESMORÍS
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión departamento

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

El currículo vigente actualmente, a la espera de que sea aprobado el autonómico, es el publicado en la Orden EFP/301/2019, de 11 de marzo, por la que se establece el currículo del ciclo formativo de grado superior correspondiente al título de Técnico Superior en Enseñanza y Animación Sociodeportiva.

El marco socioeconómico donde se concreta dicho currículo es un marco multicultural, en uno de los barrios con las rentas más bajas de la ciudad de A Coruña, y con la tasa de inmigrantes más alta. El perfil del alumnado matriculado en el centro, en este ciclo en particular, no se ajusta al perfil descrito. Si bien algunos alumnos han cursado sus estudios anteriores en el centro, la mayoría de ellos proceden de otros centros de la provincia, desvinculándose por tanto del perfil socioeconómico predominante en la zona.

Las salidas laborales no obstante sí que se ven potenciadas por el marco de referencia, ya que existen numerosas opciones a través de ONG, guarderías, centros de ocio y empresas dedicadas al sector de servicios de animación y ocupacionales donde el alumnado de nuestro ciclo puede promover su vida laboral.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	DEPORTE Y CARACTERÍSTICAS	Contextualización, Análisis y Organización dos recursos para a ensinanza do voleibol	8	5
2	El Voleibol	Aspectos técnico, tácticos y metodológicos del aprendizaje del voleibol	34	20
3	BALONCESTO		42	25
4	El fútbol, el balonmano y el rugby	Enseñanza de los procesos metodológicos y teóricos relacionados con el aprendizaje y el entrenamiento de otros deportes colectivos como el fútbol, el balonmano y el rugby	84	50

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	DEPORTE Y CARACTERÍSTICAS	8

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Analiza as actividades de voleibol tendo en conta as variables manipulables para a elaboración de propostas didácticas cun enfoque recreativo	SI
RA2 - Organiza os recursos implicados nos programas de ensinanza do voleibol, definindo criterios de seguridade, versatilidade e eficacia	SI
RA3 - Deseña sesións de ensinanza do voleibol relacionándoas co programa de base, co tipo de actividade e co grupo de referencia	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Comparáronse os criterios de agrupación das clasificacións de actividades físico-deportivas de equipo
CA1.2 Cuantificouse o peso dos compoñentes físico, técnico e táctico do voleibol
CA1.3 Relacionáronse as habilidades e as destrezas motrices básicas coas habilidades técnicas específicas do voleibol
CA1.4 Analizáronse os compoñentes estruturais e funcionais do voleibol
CA1.5 Interpretáronse as regras básicas e a nomenclatura específica do voleibol adaptándoas ao nivel de execución das persoas usuarias
CA1.6 Analizáronse as características das instalacións propias do voleibol
CA1.7 Experimentáronse os usos dos materiais específicos, adaptados, alternativos e auxiliares relacionados coa ensinanza do voleibol
CA2.1 Seleccionáronse as instalacións, os equipamentos e os materiais necesarios para o desenvolvemento do voleibol, procurando a máxima participación e en condicións de máxima seguridade
CA2.2 Definíronse a organización das persoas, a localización dos materiais e a utilización do tempo e do espazo no voleibol
CA2.3 Adaptáronse os espazos de xogo de xeito que faciliten a aprendizaxe, a recreación e a participación no voleibol
CA2.4 Proporcionáronse recursos para o control permanente do estado do material, os equipamentos e as instalacións no voleibol
CA2.5 Determináronse recursos informáticos, bibliográficos e audiovisuais de apoio e consulta no voleibol

Criterios de avaliación
CA2.6 Concretáronse a vestimenta e o material persoal que deben achegar as persoas participantes, para garantir a súa idoneidade no voleibol
CA2.7 Elaborouse o protocolo de seguridade e de prevención de riscos relativo á súa área de responsabilidade
CA2.8 Comprobouse o estado dos elementos específicos de seguridade e prevención de riscos relativos á súa área de responsabilidade na ensinanza do voleibol
CA3.1 Identificáronse as fases dunha sesión de voleibol
CA3.2 Definíronse os obxectivos didácticos, os contidos e a metodoloxía da sesión de voleibol, de acordo coa programación xeral
CA3.3 Integráronse os contidos físicos, técnicos e táctico-estratéxicos na secuencia de tarefas de ensinanza do voleibol
CA3.4 Seguíronse criterios fisiolóxicos e psicolóxicos no deseño das progresións das actividades, respectando a dinámica dos esforzos e o ritmo de aprendizaxe individual
CA3.5 Deseñáronse adaptacións nas tarefas de ensinanza do voleibol, en función dos perfís das persoas participantes e dos obxectivos da sesión
CA3.6 Previuse o tipo de reforzos de aprendizaxe que deben proporcionarse
CA3.7 Elaboráronse actividades alternativas para solucionar as continxencias que poidan presentarse en relación coas persoas, os recursos materiais, os espazos e o medio
CA3.8 Prevíronse as situacións de risco que poden producirse no desenvolvemento das actividades de voleibol, e propuxéronse as medidas de seguridade e prevención para as poder evitar

4.1.e) Contidos

Contidos
O voleibol dentro da animación deportiva.
Criterios de clasificación das actividades de voleibol. Aspectos físicos, técnicos e tácticos. Implicacións para propostas didácticas e recreativas
O voleibol dentro do deporte para todas as persoas.
Voleibol: actividade físico-deportiva de equipo de campo dividido. Aspectos estruturais e funcionais. Pensamento estratéxico e procura de solucións técnico-tácticas.
Criterios de manipulación das variables do voleibol desde unha perspectiva recreativa.
Tipos, características, requisitos de seguridade e marxe de manipulación didáctica das instalacións e dos equipamentos para a práctica do voleibol.

Contidos
Instalacións e equipamentos para a práctica do voleibol: tipos, características, requisitos de seguridade e marxe de manipulación didáctica.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	El Voleibol	34

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Organiza os recursos implicados nos programas de ensinanza do voleibol, definindo criterios de seguridade, versatilidade e eficacia	SI
RA3 - Deseña sesións de ensinanza do voleibol relacionándoas co programa de base, co tipo de actividade e co grupo de referencia	SI
RA4 - Dirixe e dinamiza sesións de voleibol, adaptándoas á dinámica da actividade e ás características do grupo	SI
RA5 - Avalía o programa de ensinanza do voleibol, analizando os indicadores que permiten a súa optimización	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Seleccionáronse as instalacións, os equipamentos e os materiais necesarios para o desenvolvemento do voleibol, procurando a máxima participación e en condicións de máxima seguridade
CA2.2 Definíronse a organización das persoas, a localización dos materiais e a utilización do tempo e do espazo no voleibol
CA2.3 Adaptáronse os espazos de xogo de xeito que faciliten a aprendizaxe, a recreación e a participación no voleibol
CA2.4 Proporcionáronse recursos para o control permanente do estado do material, os equipamentos e as instalacións no voleibol
CA2.5 Determináronse recursos informáticos, bibliográficos e audiovisuais de apoio e consulta no voleibol
CA2.6 Concretáronse a vestimenta e o material persoal que deben achegar as persoas participantes, para garantir a súa idoneidade no voleibol

Criterios de avaliación
CA2.7 Elaborouse o protocolo de seguridade e de prevención de riscos relativo á súa área de responsabilidade
CA2.8 Comprobouse o estado dos elementos específicos de seguridade e prevención de riscos relativos á súa área de responsabilidade na ensinanza do voleibol
CA3.1 Identificáronse as fases dunha sesión de voleibol
CA3.2 Definíronse os obxectivos didácticos, os contidos e a metodoloxía da sesión de voleibol, de acordo coa programación xeral
CA3.3 Integráronse os contidos físicos, técnicos e táctico-estratéxicos na secuencia de tarefas de ensinanza do voleibol
CA3.4 Seguíronse criterios fisiolóxicos e psicolóxicos no deseño das progresións das actividades, respectando a dinámica dos esforzos e o ritmo de aprendizaxe individual
CA3.5 Deseñáronse adaptacións nas tarefas de ensinanza do voleibol, en función dos perfís das persoas participantes e dos obxectivos da sesión
CA3.6 Previuse o tipo de reforzos de aprendizaxe que deben proporcionarse
CA3.7 Elaboráronse actividades alternativas para solucionar as continxencias que poidan presentarse en relación coas persoas, os recursos materiais, os espazos e o medio
CA3.8 Prevíronse as situacións de risco que poden producirse no desenvolvemento das actividades de voleibol, e propuxéronse as medidas de seguridade e prevención para as poder evitar
CA4.1 Proporcionouse a información inicial e final da sesión orientada á motivación cara á participación nas actividades de voleibol
CA4.2 Explicouse a realización das tarefas, resaltando os aspectos salientables, anticipando posibles erros de execución e utilizando diferentes canles de información
CA4.3 Demostráronse as habilidades motrices específicas do voleibol coa calidade suficiente para lle posibilitar ao alumnado a representación mental adecuada da tarefa que debe realizar
CA4.4 Adaptáronse os niveis de intensidade e de dificultade ás características das persoas participantes, variando os espazos, o material e a información que se transmite
CA4.5 Corrixíronse os erros detectados na execución das actividades de voleibol, intervindo sobre as súas posibles causas e nos momentos oportunos
CA4.6 Utilizouse unha metodoloxía na práctica do voleibol que favorece a desinhibición das persoas participantes, promovendo as relacións interpersoais e a máxima implicación destas, e atallando as condutas que perturban o desenvolvemento da actividade ou o clima relacional apropiado
CA4.7 Controlouse o uso dos materiais e dos equipamentos, e resolvéronse as continxencias xurdidas
CA4.8 Definíronse os criterios que permitan a organización e o control das competicións de voleibol

Criterios de avaliación
CA5.1 Establecéronse os niveis de aprendizaxe técnica, táctica e estratéxica do voleibol
CA5.2 Determináronse os aspectos técnicos e os táctico-estratéxicos significativos para ter en conta na avaliación da aprendizaxe do voleibol, en cada nivel de aprendizaxe
CA5.3 Establecéronse os aspectos dos fundamentos técnicos que son significativos na avaliación da aprendizaxe do voleibol, en cada nivel de aprendizaxe
CA5.4 Seleccionáronse as actividades e os instrumentos adecuados para avaliar as aprendizaxes técnicas e táctico-estratéxicas do voleibol, en función dos obxectivos formulados
CA5.5 Utilizáronse soportes audiovisuais e informáticos para realizar a análise das decisións e das execucións observadas na práctica do voleibol
CA5.6 Deseñáronse ferramentas para a avaliación do proceso metodolóxico, seguindo criterios de máxima participación e satisfacción das persoas participantes en actividades de voleibol
CA5.7 Elaboráronse propostas de mellora a partir da información e das conclusións recollidas na avaliación de todo o proceso

4.2.e) Contidos

Contidos
Criterios para a optimización do uso das instalacións deportivas de voleibol, en condicións de máxima seguridade.
Organización dos tempos de práctica e dos espazos no voleibol.
Material específico do voleibol: descrición e características.
Mantemento do material. Inventario. Localización dos materiais. Condicións de almacenamento. Supervisión de materiais utilizados no voleibol.
Fichas para o rexistro de incidencias nas instalacións e nos equipamentos de voleibol.
Fontes de información para a selección e a análise dos recursos de apoio e consulta.
Indumentaria para a práctica do voleibol.
Protocolos de seguridade e prevención de riscos nas instalacións de actividades físico-deportivas do voleibol. Factores de risco e zonas potencialmente perigosas nas devanditas instalacións. Coordinación con diferentes profesionais. Normativa de referencia.
Responsabilidades do persoal técnico animador: aspectos de seguridade da súa competencia, relativos ao estado das instalacións, os equipamentos e o material.
Estrutura da sesión de voleibol.
0Ferramentas de reforzo das aprendizaxes nas actividades de voleibol.

Contidos

Normas básicas de seguridade que cómpre ter en conta nas sesións de voleibol. Posición das persoas participantes e distancias entre elas, traxectorias dos móbiles, movementos dos/das xogadores/as, etc.

Modelos de sesión segundo os perfís das persoas participantes.

Criterios para garantir a coherencia entre a formulación de obxectivos e a proposta de actividades.

Criterios específicos de secuenciación e temporalización das tarefas de ensino e aprendizaxe do voleibol. Integración da ensinanza de habilidades específicas en tarefas globais.

Dificultade das tarefas. Factores de dificultade: espazo, número de estímulos, velocidade de execución e grao de oposición.

Principios estratéxicos do voleibol como liña de dirección da ensinanza. Papel dos fundamentos técnicos no desenvolvemento táctico-estratéxico do xogo colectivo.

Fundamentos técnicos do voleibol. Aspectos clave na prevención de lesións. Marxes de adaptación aos perfís das persoas participantes.

Fórmulas de integración da ensinanza de fundamentos técnicos en tarefas globais.

Progresión metodolóxica na ensinanza do voleibol. Estratexias na práctica.

Iniciación ao voleibol. Actividades para a familiarización co material, os equipamentos e a instalación.

Fundamentos tácticos do voleibol. Ensino e aprendizaxe dos principios tácticos a través do xogo. Progresión na dificultade das situacións tácticas.

Fundamentos técnicos individuais e colectivos de ataque e defensa no voleibol. Erros máis frecuentes e posibles causas.

Aplicación dos fundamentos técnicos á situación de xogo. 1x0, 1+1, 1x1 e 2+2. Organización colectiva do ataque e da defensa, 2x2 e 3x3. Situacións de superioridade, sistemas básicos de recepción, sistemas básicos de ataque e sistemas básicos de defensa.

Xogo modificado. Aproveitamento lúdico de actividades físico-deportivas de equipo con base no voleibol.

Técnicas de intervención na dirección de sesións de voleibol. Explicación e demostración de tarefas e fundamentos técnicos. Control e dinamización do voleibol.

Directrices, medios e normas para a dirección de torneos e eventos de voleibol.

Aplicación da lei de prevención de riscos laborais a diferentes contextos de práctica do voleibol.

Avaliación do nivel táctico-estratéxico do/da xogador/a nas actividades de voleibol.

Avaliación do nivel técnico do/da xogador/a de voleibol.

Situacións de avaliación nas actividades de voleibol.

Medios audiovisuais no proceso avaliador do voleibol.

Fichas de observación e rexistro nas actividades de voleibol. Criterios para a súa elaboración e o seu uso.

Contidos
Escalas descritivas e cadros semiabertos de observación da aprendizaxe táctica no voleibol.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	BALONCESTO	42

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Analiza as actividades de baloncesto tendo en conta as variables manipulables para a elaboración de propostas didácticas cun enfoque recreativo	SI
RA2 - Organiza os recursos implicados nos programas de ensinanza do baloncesto, definindo criterios de seguridade, versatilidade e eficacia	SI
RA3 - Deseña sesións de ensinanza do baloncesto, relacionándoas co programa de base, co tipo de actividade e co grupo de referencia	SI
RA4 - Dirixe e dinamiza sesións de baloncesto, adaptándoas á dinámica da actividade e ás características do grupo	SI
RA5 - Avalía o programa de ensinanza do baloncesto, analizando os indicadores que permiten a súa optimización	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Comparáronse os criterios de agrupación das clasificacións de actividades físico-deportivas de equipo
CA1.2 Cuantificouse o peso dos compoñentes físico, técnico e táctico do baloncesto
CA1.3 Relacionáronse as habilidades e as destrezas motrices básicas coas habilidades técnicas específicas do baloncesto
CA1.4 Analizáronse os compoñentes estruturais e funcionais do baloncesto
CA1.5 Interpretáronse as regras básicas e a nomenclatura específica do baloncesto, adaptándoas ao nivel de execución das persoas usuarias

Criterios de avaliación
CA1.6 Analizáronse as características das instalacións propias do baloncesto
CA1.7 Experimentáronse os usos dos materiais específicos, adaptados, alternativos e auxiliares relacionados coa ensinanza do baloncesto
CA2.1 Seleccionáronse as instalacións, os equipamentos e os materiais necesarios para o desenvolvemento do baloncesto, procurando a máxima participación e en condicións de máxima seguridade
CA2.2 Definíronse a organización das persoas, a localización dos materiais e a utilización do tempo e do espazo no baloncesto
CA2.3 Adaptáronse os espazos de xogo de xeito que faciliten a aprendizaxe, a recreación e a participación no baloncesto
CA2.4 Proporcionáronse recursos para o control permanente do estado do material, os equipamentos e as instalacións no baloncesto
CA2.5 Determináronse recursos informáticos, bibliográficos e audiovisuais de apoio e consulta no baloncesto
CA2.6 Concretáronse a vestimenta e o material persoal que deben achegar as persoas participantes, para garantir a súa idoneidade no baloncesto
CA2.7 Elaborouse o protocolo de seguridade e de prevención de riscos relativo á súa área de responsabilidade
CA2.8 Comprobouse o estado dos elementos específicos de seguridade e prevención de riscos relativos á súa área de responsabilidade na ensinanza do baloncesto
CA3.1 Identificáronse as fases dunha sesión de baloncesto
CA3.2 Definíronse os obxectivos didácticos, os contidos e a metodoloxía da sesión de baloncesto, de acordo coa programación xeral
CA3.3 Integráronse os contidos físicos, técnicos e táctico-estratéxicos na secuencia de tarefas de ensinanza do baloncesto
CA3.4 Seguíronse criterios fisiolóxicos e psicolóxicos no deseño das progresións das actividades, respectando a dinámica dos esforzos e o ritmo de aprendizaxe individual
CA3.5 Deseñáronse adaptacións nas tarefas de ensinanza do baloncesto, en función dos perfís das persoas participantes e dos obxectivos da sesión
CA3.6 Previuse o tipo de reforzos de aprendizaxe que deben proporcionarse
CA3.7 Elaboráronse actividades alternativas para solucionar as continxencias que poidan presentarse en relación coas persoas, os recursos materiais, os espazos e o medio
CA3.8 Prevíronse as situacións de risco que poden producirse no desenvolvemento das actividades de baloncesto, e propuxéronse as medidas de seguridade e prevención para as poder evitar

Criterios de avaliación
CA4.1 Proporcionouse a información inicial e final da sesión orientada á motivación cara á participación nas actividades de baloncesto
CA4.2 Explicouse a realización das tarefas, resaltando os aspectos salientables, anticipando posibles erros de execución e utilizando diferentes canles de información
CA4.3 Demostráronse as habilidades motrices específicas do baloncesto coa calidade suficiente para lle posibilitar ao alumnado a representación mental adecuada da tarefa que debe realizar
CA4.4 Adaptáronse os niveis de intensidade e de dificultade ás características das persoas participantes, variando os espazos, o material e a información que se transmite
CA4.5 Corrixíronse os erros detectados na execución das actividades de baloncesto, intervindo sobre as súas posibles causas e nos momentos oportunos
CA4.6 Utilizouse unha metodoloxía na práctica do baloncesto que favorece a desinhibición das persoas participantes, promovendo as relacións interpersoais e a máxima implicación destas, e atallando as condutas que perturban o desenvolvemento da actividade ou o clima relacional apropiado
CA4.7 Controlouse o uso dos materiais e dos equipamentos, e resolvéronse as continxencias xurdidas
CA4.8 Definíronse os criterios que permitan a organización e o control das competicións de baloncesto
CA5.1 Establecéronse os niveis de aprendizaxe técnica, táctica e estratéxica do baloncesto
CA5.2 Determináronse os aspectos técnicos e os táctico-estratéxicos significativos para ter en conta na avaliación da aprendizaxe do baloncesto, en cada nivel de aprendizaxe
CA5.3 Establecéronse os aspectos dos fundamentos técnicos que son significativos na avaliación da aprendizaxe do baloncesto, en cada nivel de aprendizaxe
CA5.4 Seleccionáronse as actividades e os instrumentos adecuados para avaliar as aprendizaxes técnicas e táctico-estratéxicas do baloncesto, en función dos obxectivos formulados
CA5.5 Utilizáronse soportes audiovisuais e informáticos para realizar a análise das decisións e das execucións observadas na práctica do baloncesto
CA5.6 Deseñáronse ferramentas para a avaliación do proceso metodolóxico, seguindo criterios de máxima participación e satisfacción das persoas participantes en actividades de baloncesto
CA5.7 Elaboráronse propostas de mellora a partir da información e das conclusións recollidas na avaliación de todo o proceso

4.3.e) Contidos

Contidos
O baloncesto dentro da animación deportiva.
Criterios de clasificación das actividades de baloncesto. Aspectos físicos, técnicos e tácticos. Implicacións para propostas didácticas e recreativas

Contidos

O baloncesto dentro do deporte para todas as persoas.

Baloncesto, actividade físico-deportiva de equipo de invasión. Aspectos estruturais e funcionais. Pensamento estratéxico e procura de solucións técnico-tácticas.

Criterios de manipulación das variables do baloncesto desde unha perspectiva recreativa.

Instalacións e equipamentos para a práctica do baloncesto: tipos, características, requisitos de seguridade e marxe de manipulación didáctica.

Criterios para a optimización do uso das instalacións deportivas de baloncesto, en condicións de máxima seguridade.

Organización dos tempos de práctica e dos espazos no baloncesto.

Material específico do baloncesto: descrición e características.

Mantemento do material. Inventario. Localización dos materiais. Condicións de almacenamento. Supervisión de materiais utilizados no baloncesto.

Fichas para o rexistro de incidencias nas instalacións e nos equipamentos de baloncesto.

Fontes de información para a selección e a análise dos recursos de apoio e consulta.

Indumentaria para a práctica do baloncesto.

Protocolos de seguridade e prevención de riscos nas instalacións de actividades físico-deportivas do baloncesto. Factores de risco e zonas potencialmente perigosas nas devanditas instalacións. Coordinación con diferentes profesionais. Normativa de referencia.

Responsabilidades do persoal técnico animador: aspectos de seguridade da súa competencia, relativos ao estado das instalacións, os equipamentos e o material.

Estrutura da sesión de baloncesto.

0Ferramentas de reforzo das aprendizaxes nas actividades de baloncesto.

Normas básicas de seguridade que cómpre ter en conta nas sesións de baloncesto. Posición das persoas participantes e distancias entre elas, traxectorias dos móbiles, movementos dos/das xogadores/as, etc.

Modelos de sesión segundo os perfís das persoas participantes.

Criterios para garantir a coherencia entre a formulación de obxectivos e a proposta de actividades.

Criterios específicos de secuenciación e temporalización das tarefas de ensino e aprendizaxe do baloncesto. Integración da ensinanza de habilidades específicas en tarefas globais.

Dificultade das tarefas. Factores de dificultade: espazo, número de estímulos, velocidade de execución e grao de oposición.

Principios estratéxicos do baloncesto como liña de dirección da ensinanza. Papel dos fundamentos técnicos no desenvolvemento táctico-estratéxico do xogo colectivo.

Fundamentos técnicos do baloncesto. Aspectos clave na prevención de lesións. Marxes de adaptación aos perfís das persoas participantes.

Contidos
Fórmulas de integración da ensinanza de fundamentos técnicos en tarefas globais.
Progresión metodolóxica na ensinanza do baloncesto. Estratexias na práctica.
Iniciación ao baloncesto. Actividades para a familiarización co material, os equipamentos e a instalación.
Fundamentos tácticos do baloncesto. Ensino e aprendizaxe dos principios tácticos a través do xogo. Progresión na dificultade das situacións tácticas.
Fundamentos técnicos individuais e colectivos de ataque e defensa no baloncesto. Erros máis frecuentes e posibles causas.
Aplicación dos fundamentos técnicos á situación de xogo. 1x0, 1x1. Organización colectiva do ataque e da defensa, 2x2 e 3x3. Situacións de superioridade numérica. Contraataque. Balance defensivo: sistemas básicos de ataque e de defensa.
Xogo modificado. Aproveitamento lúdico de actividades físico-deportivas de equipo con base no baloncesto.
Técnicas de intervención na dirección de sesións de baloncesto. Explicación e demostración de tarefas e fundamentos técnicos. Control e dinamización do baloncesto.
Directrices, medios e normas para a dirección de torneos e eventos de baloncesto.
Aplicación da lei de prevención de riscos laborais a diferentes contextos de práctica do baloncesto.
Avaliación do nivel táctico-estratéxico do/da xogador/a nas actividades de baloncesto.
Avaliación do nivel técnico do/da xogador/a de baloncesto.
Situacións de avaliación nas actividades de baloncesto.
Medios audiovisuais no proceso avaliador do baloncesto.
Fichas de observación e rexistro nas actividades de baloncesto. Criterios para a súa elaboración e o seu uso.
Escalas descritivas e cadros semiabertos de observación da aprendizaxe táctica no baloncesto.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	El fútbol, el balonmano y el rugby	84

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Analiza outras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, tendo en conta as variables manipulables para a elaboración de propostas didácticas cun enfoque recreativo	SI

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Organiza os recursos implicados nos programas de ensinanza doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, definindo criterios de seguridade, versatilidade e eficacia	SI
RA3 - Deseña sesións de ensinanza doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, relacionándoas co programa de base, co tipo de actividade e co grupo de referencia	SI
RA4 - Dirixe e dinamiza sesións doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, adaptándoas á dinámica da actividade e ás características do grupo	SI
RA5 - Avalía o programa de ensinanza doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, analizando os indicadores que permiten a súa optimización	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Comparáronse os criterios de agrupación das clasificacións doutras actividades físico-deportivas de equipo
CA1.2 Cuantificouse o peso dos compoñentes físico, técnico e táctico noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA1.3 Relacionáronse as habilidades e as destrezas motrices básicas coas habilidades técnicas específicas doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA1.4 Analizáronse os compoñentes estruturais e funcionais doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA1.5 Interpretáronse as regras básicas e a nomenclatura específica doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, adaptándoas ao nivel de execución das persoas usuarias
CA1.6 Analizáronse as características das instalacións propias doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA1.7 Experimentáronse os usos dos materiais específicos, adaptados, alternativos e auxiliares relacionados coa ensinanza doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA2.1 Seleccionáronse as instalacións, os equipamentos e os materiais necesarios para o desenvolvemento doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, procurando a máxima participación e en condicións de máxima seguridade
CA2.2 Definíronse a organización das persoas, a localización dos materiais e a utilización do tempo e do espazo noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA2.3 Adaptáronse os espazos de xogo de xeito que faciliten a aprendizaxe, a recreación e a participación noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA2.4 Proporcionáronse recursos para o control permanente do estado do material, os equipamentos e as instalacións noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA2.5 Determináronse recursos informáticos, bibliográficos e audiovisuais de apoio e consulta noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión

Criterios de avaliación
CA2.6 Concretáronse a vestimenta e o material persoal que deben achegar as persoas participantes, para garantir a súa idoneidade noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA2.7 Elaborouse o protocolo de seguridade e de prevención de riscos relativo á súa área de responsabilidade
CA2.8 Comprobouse o estado dos elementos específicos de seguridade e prevención de riscos relativos á súa área de responsabilidade na ensinanza doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA3.1 Identificáronse as fases dunha sesión doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA3.2 Definíronse os obxectivos didácticos, os contidos e a metodoloxía da sesión doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, de acordo coa programación xeral
CA3.3 Integráronse os contidos físicos, técnicos e táctico-estratéxicos na secuencia de tarefas de ensinanza doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA3.4 Seguíronse criterios fisiolóxicos e psicolóxicos no deseño das progresións das actividades, respectando a dinámica dos esforzos e o ritmo de aprendizaxe individual
CA3.5 Deseñáronse adaptacións nas tarefas de ensinanza doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, en función dos perfís das persoas participantes e dos obxectivos da sesión
CA3.6 Previuse o tipo de reforzos de aprendizaxe que deben proporcionarse
CA3.7 Elaboráronse actividades alternativas para solucionar as continxencias que poidan presentarse en relación coas persoas, os recursos materiais, os espazos e o medio
CA3.8 Prevíronse as situacións de risco que poden producirse no desenvolvemento doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, e propuxéronse as medidas de seguridade e prevención para as poder evitar
CA4.1 Proporcionouse a información inicial e final da sesión orientada á motivación cara á participación noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA4.2 Explicouse a realización das tarefas, resaltando os aspectos salientables, anticipando posibles erros de execución e utilizando diferentes canles de información
CA4.3 Demostráronse as habilidades motrices específicas doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión coa calidade suficiente para lle posibilitar ao alumnado a representación mental adecuada da tarefa que debe realizar
CA4.4 Adaptáronse os niveis de intensidade e de dificultade ás características das persoas participantes, variando os espazos, o material e a información que se transmite
CA4.5 Corrixíronse os erros detectados na execución doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, intervindo sobre as súas posibles causas e nos momentos oportunos
CA4.6 Utilizouse unha metodoloxía na práctica doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión que favorece a desinhibición das persoas participantes, promovendo as relacións interpersoais e a máxima implicación destas, e atallando as condutas que perturban o desenvolvemento da actividade ou o clima relacional apropiado
CA4.7 Controlouse o uso dos materiais e dos equipamentos, e resolvéronse as continxencias xurdidas

Criterios de avaliación
CA4.8 Definíronse os criterios que permitan a organización e o control das competicións multideportivas doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA5.1 Establecéronse os niveis de aprendizaxe técnica, táctica e estratéxica doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA5.2 Determináronse os aspectos técnicos e os táctico-estratéxicos significativos para ter en conta na avaliación da aprendizaxe doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, en cada nivel de aprendizaxe
CA5.3 Establecéronse os aspectos dos fundamentos técnicos que son significativos na avaliación da aprendizaxe doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, en cada nivel de aprendizaxe
CA5.4 Seleccionáronse as actividades e os instrumentos adecuados para avaliar as aprendizaxes técnicas e táctico-estratéxicas noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión, en función dos obxectivos formulados
CA5.5 Utilizáronse soportes audiovisuais e informáticos para realizar a análise das decisións e das execucións observadas na práctica doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA5.6 Deseñáronse ferramentas para a avaliación do proceso metodolóxico, seguindo criterios de máxima participación e satisfacción das persoas participantes noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión
CA5.7 Elaboráronse propostas de mellora a partir da información e das conclusións recollidas na avaliación de todo o proceso

4.4.e) Contidos

Contidos
Outras actividades físico-deportivas de equipo dentro da animación deportiva.
Criterios de clasificación das actividades físico-deportivas de equipo. Aspectos físicos, técnicos e tácticos. Implicacións para propostas didácticas e recreativas.
Outras actividades físico-deportivas de equipo de invasión. Aspectos estruturais e funcionais. Pensamento estratéxico e procura de solucións técnico-tácticas.
Criterios de manipulación de variables noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión desde unha perspectiva recreativa.
Outros deportes de equipo de invasión dentro do deporte para todas as persoas.
Instalacións e equipamentos para a práctica doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión: tipos, características, requisitos de seguridade e marxe de manipulación didáctica.
Criterios para a optimización do uso das instalacións deportivas doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión en condicións de máxima seguridade.
Organización dos tempos de práctica e dos espazos noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.
Material específico noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión. Descrición e características.
Mantemento do material. Inventario. Localización dos materiais. Condicións de almacenamento. Supervisión de materiais utilizados noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

Contidos

Fichas para o rexistro de incidencias nas instalacións e nos equipamentos doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

Fontes de información para a selección e a análise dos recursos de apoio e consulta.

Indumentaria para a práctica doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

Protocolos de seguridade e prevención de riscos nas instalacións doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión. Factores de risco e zonas potencialmente perigosas nas devanditas instalacións. Coordinación con diferentes profesionais. Normativa de referencia.

Responsabilidades do persoal técnico animador: aspectos de seguridade da súa competencia, relativos ao estado das instalacións, os equipamentos e o material.

Estrutura da sesión doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

0Ferramentas de reforzo das aprendizaxes noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

Normas básicas de seguridade que cómpre ter en conta nas sesións doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión. Posición das persoas participantes e distancias entre elas, traxectorias dos móbiles, movementos dos/das xogadores/as, etc.

Modelos de sesión segundo os perfís das persoas participantes.

Criterios para garantir a coherencia entre a formulación de obxectivos e a proposta de actividades.

Criterios específicos de secuenciación e temporalización das tarefas de ensinanza e aprendizaxe doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión. Integración da ensinanza de habilidades específicas en tarefas globais.

Dificultade das tarefas. Factores de dificultade: espazo, número de estímulos, velocidade de execución e grao de oposición.

Principios estratéxicos doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión como liña de dirección da ensinanza. Papel dos fundamentos técnicos no desenvolvemento táctico-estratéxico do xogo colectivo.

Fundamentos técnicos doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión. Aspectos clave na prevención de lesións. Marxes de adaptación aos perfís das persoas participantes.

Fórmulas de integración da ensinanza de fundamentos técnicos en tarefas globais.

Progresión metodolóxica na ensinanza doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión. Estratexias na práctica.

Iniciación a outras actividades físico-deportivas de equipo de invasión. Actividades para a familiarización co material, os equipamentos e a instalación.

Fundamentos tácticos doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión. Ensinanza e aprendizaxe dos principios tácticos a través do xogo. Progresión na dificultade das situacións tácticas.

Fundamentos técnicos individuais e colectivos de ataque e defensa doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión. Erros máis frecuentes e posibles causas.

Aplicación dos fundamentos técnicos á situación de xogo: 1x0, 1+1, 1x1, 2+2. Organización colectiva do ataque e da defensa, 2x2, 3x3 ou outras. Sistemas de superioridade, sistemas básicos de ataque e sistemas básicos de defensa.

Xogo modificado. Aproveitamento lúdico doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

Técnicas de intervención na dirección de sesións doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión. Explicación e demostración de tarefas e fundamentos técnicos. Control e dinamización doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

Contidos

Directrices, medios e normas para a dirección de torneos e eventos doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

Aplicación da lei de prevención de riscos laborais a diferentes contextos de práctica doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

Avaliación do nivel táctico-estratéxico do/da xogador/a noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

Avaliación do nivel técnico do/da xogador/a noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

Situacións de avaliación noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

Medios audiovisuais no proceso avaliador doutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

Fichas de observación e rexistro noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión. Criterios para a súa elaboración e o seu uso.

Escalas descritivas e cadros semiabertos de observación da aprendizaxe táctica noutras actividades físico-deportivas de equipo de invasión.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación**1) SUBMÓDULO DE FÚTBOL, BALONMÁN E RUGBY:**

- PARTE TEÓRICA: Ao final de cada trimestre, o alumnado terá que facer un exame teórico, que terá unha ponderación dun 40% sobre o total da nota final. Consistirá na realización dunha proba tipo test ou de desenvolvemento onde o alumnado aplique os contidos teóricos vistos ao longo do trimestre.

A nota final será un valor enteiro, redondeado á unidade máis próxima ao decimal acadado (7.2 é un 7, e 7.6 é un 8).

- PARTE PRÁCTICA: É valorada cun 20% do total do trimestre. Consistirá na realización dunha proba práctica acerca dos contidos traballados nas sesións prácticas. Perderase o dereito a exame práctico en avaliación continua se se supera o 25% das sesións sen realizar práctica, realizando unha única proba práctica en Xuño.

- TRABALLOS: É valorada cun 40% do total do trimestre. Consistirá na realización de sesións prácticas para os compañeiros sobre os contidos traballados no curso, ademais da realización de traballos vinculados coas progresións didácticas dos deportes vistos.

A cualificación final do módulo será o resultado da suma de todas os BLOQUES das Unidades Formativas no seu valor porcentual.

A nota mínima para poder realizar media é dun 4 nos tres apartados.

Para poder superar o módulo, a cualificación final debe resultar 5.

2) SUBMÓDULO DE VOLEIBOL E BALONCESTO:

Considerarase o módulo superado cando se demostre un adecuado desenvolvemento tanto teórico como práctico, que virá determinado polo traballo que se desenvolva en torno ao cumprimento dos contidos e obxectivos expresados en forma de conceptos, procedementos e actitudes na presente programación e que están en relación directa cos obxectivos xerais do módulo. Así mesmo non se considerará o Módulo superado se non se chega á metade do % baremado en cada unha das probas (tanto en probas escritas, probas prácticas e traballos).

En cada trimestre será obrigatorio contar cunha valoración tanto da práctica como dos coñecementos teóricos, polo que os alumnos deberán desenvolver as actividades encamiñadas a tal fin:

- Proba escrita (70%)
- Proba práctica (20%)
- Traballos e fichero (10%)

A NOTA DO MÓDULO SERÁ A MEDIA ARITMÉTICA DAS CUALIFICACIÓNS FINAIS DE AMBOS SUBMÓDULOS, expresada cun número enteiro redondeado á unidade máis cercana ao decimal (un 8,2 é un 8 e un 8,6 é un 9). Para superar o módulo non se pode ter menos dun 4 en algún dos submódulos. Se a media é superior a 5, pero cun submódulo con nota menor a 4, a nota final será de 4.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

As probas de avaliación deberán ser repetidas no caso de non obter o mínimo esixido, unha sola vez antes da proba final de marzo.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

- a) O alumnado con perda do dereito á avaliación continua deberá obter unha nota igual ou superior a 5 nunha proba obxectiva de todo o temario, incluídas preguntas sobre o regulamento: 50% da nota (mínimo de 5 para que conte).
- b) Tamén haberá unha elaboración de tarefas relacionadas coa metodoloxía de ensino e aprendizaxe da técnica e cos procesos de optimización destes dous elementos: 50% da nota (cun mínimo de 5 para que conte).
- c) Haberá que superar con APTO a proba de competencia técnica.

Para superar o módulo hai que ter aprobadas as partes a, b e c.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

- Os resultados trimestrais dos alumnos.
- Realización mensualmente dos controis de programación e as reunións de departamento correspondentes.
- Realización dunha enquisa de valoración final que se lles pasará ós alumnos.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Reunión inicial co grupo e realización dunha batería de preguntas referidas ós catro deportes que se tratarán ó longo do curso.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

No caso de ter un diagnóstico oficial, adecuación da metodoloxía e das probas de avaliación en función da patoloxía.

Non se poden variar o currículo e os mínimos esixibles.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

- Fomentarse a colaboración mediante o traballo en grupo, non podemos esquecer que estamos no módulo de deportes de equipo.
- Fomentarse o respecto ás opinións e o pensamento crítico mediante a realización de debates e discusións.
- Fomentarse o Fair-Play como principal valor do deporte.
- Esixirase limpeza e orden tanto no traballo teórico como no práctico.
- Esixirase boa expresión e corrección de faltas de ortografía.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

- Asistencia a charlas e/ou congresos que se vaian convocando ó longo do curso.
- Asistencia a partidos representativos dos deportes estudados.
- Asistencia a actividades teórico-prácticas doutros deportes de equipo non tratados de xeito profundo no módulo.

10. Outros apartados

10.1) Novas tecnoloxías

Nos últimos anos atopamos serios problemas para poder desenvolver o noso traballo por culpa da utilización desmedida de todo tipo de aparellos electrónicos, especialmente os móbiles. Pretendemos que, durante todo o curso, non podan ser utilizados en ningunha das sesións do módulo, salvo que sexa estrictamente necesario e de maneira excepcional.

10.2) Liberdade de expresión

Tamén atopamos dificultades para poder expresarnos libremente nun contexto semántico científico polo auxe do politicamente correcto e as trabas impostas ao dereito á liberdade de expresión.

10.3) Ensino telemático no contexto da COVID19

En previsión de posibles escenarios onde sexa preciso un traballo de carácter telemático (derivado da situación epidemiolóxica provocada pola virosis respiratoria estacional Sars-Covid2) temos habilitadas as seguintes ferramentas dixitais:

Profesor D. Eneko Sertucha Lista: Google GSuite coas aplicacións correspondentes. Esta ha ser a plataforma elixida para subir materiais e tarefas, así como realizar as videoconferencias precisas. Inspección terá acceso a esta plataforma no rol de "Profesor invitado" para así poder supervisar a idoneidade do proceso de ensino-aprendizaxe.

Profesor D. Diego Taboada Lesta: Aula Virtual do IES Agra do Orzán. Inspección terá acceso a esta plataforma para a súa supervisión.

Este tipo de traballo (telemático) vaise implementar sempre que sexa posible (ou apropiado) independentemente dos confinamentos que se poidan producir.